
TIL
Døpsdagen
OG DE FØRSTE LEVEÅR

Et hefte for foreldre i Flå, Horg,
Hølonda og Melhus menigheter.

Av Kjell Arne Morland, sokneprest i Melhus

*Jesus sa: La de små barna komme til meg og hindre dem ikke!
For Guds rike tilhører slike som dem.*

ble døpt

TIL DÅPSDAGEN OG DE FØRSTE LEVEÅR

Et hefte for foreldre i Flå, Horg, Hølonda og Melhus menigheter.

© Kjell Arne Morland 2015

Bokmål

2. utgave 1. opplag 2017

(Bearbeidet etter tidligere utforminger, tilpasset nye trosopplæringsplaner, og ny dåpsliturgi)

Bokdesign og sats: Ragnhild Hasselgård Morland

Forsidefoto: Harald Danielsen

Illustrasjoner: Marit Skotvoll Daaland

Trykk: Melhus menighet

Det må ikke kopieres fra dette heftet uten etter
avtale med hovedforfatter, fotograf og illustratør

Satt med PT Sans 13/14pt

TIL
Dåpsdagen
OG DE FØRSTE LEVEÅR

Et hefte for foreldre i Flå, Horg,
Hølonda og Melhus menigheter.

Innhold

INNLEDNING Livet - Dåpen - Veien	s 6
Gratulerer med barnet! Velkommen til kirke!	
Velkommen til livet	
Velkommen til dåpen	
Velkommen til veien	
Fylt av glede	
KAP. 1 Sammen på Dåpsdagen	s 13
Praktisk samarbeid på dåpsdagen	
Dåpsliturgien	
Symboler i dåpsseremonien	
Signes dåp. En fortelling om vandråper.	
KAP. 2 Sammen etter dåpen	s 31
A: Ingen kan erstatte dere foreldre	
B: De to første leveårene	s 35
Når begynner vi å påvirke barna våre?	
Trygghet og grenser	
Ritualer og kveldsbønn	
Bordbønn og sanger	
Babysang	

C: To/tre-åringen	s 43
Nysgjerrighet på livet	
Fint med kristne bøker	
Fint med kristne sanger	
Tripp-trapp – en dåpsklubb for barn	
Dåpsdagen	
Kirkebesøk?	

AVSLUTNING Glimt fra veien videre	s 48
--	------

TILLEGG	s 50
----------------	------

- a) Internettsider til inspirasjon
- b) Planer for de enkelte menighetene pr 2015 s 54
- c) Bibelttekster og bønn til opplesning s 61
(Kan klippes ut)

Innledning

LIVET - DÅPEN - VEIEN

Gratulerer med barnet! Velkommen til kirke!

Det å få et barn, oppleves av mange som å erfare et Guds under på nært hold. Det er en opplevelse som kan gi oss kontakt med livskraftene på en helt spesiell måte. Vi gleder oss sammen med alle som opplever det slik! Samtidig følger det mye slit og strev med et så hjelpeløst lite barn: Nattevåk og brystverk, bleieskift og kanskje kolikk. Noen barn er også født med feil og mangler på ulikt vis. Vi unner dere nok krefter til å takle alt dette!

Det er fint å kunne feire fødselen med et stort selskap i familien. Vi er glade for at dere vil kombinere denne festen med dåp i kirken. På den måten får dere dobbel grunn til glede: Dere feirer barnets *fysiske fødsel* inn i familien deres. Dessuten feirer dere barnets "*fødsel*" inn i Guds kirke, der det får Gud som en god far, Jesus som en usynlig bror, og over to milliarder kristne søsken.

Da prinsesse Ingrid Alexandra ble døpt i Slottskapellet i Oslo 17.april 2004, fikk hun blant annet en salme i dåpsgave. Det var avisen Vårt Land som hadde fått Eivind Skeie til å skrive den. I tre vers setter den fine ord på tre sammenhenger, som ikke bare Norges prinsesse, men som alle nyfødte og nydøpte skal vokse inn i. Derfor handler denne salmen også om deres barn.

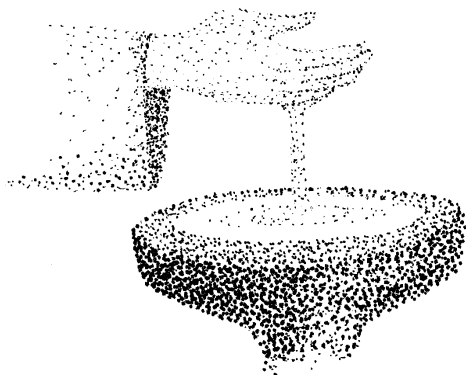
Velkommen til livet

I det første verset ønskes alle barn velkommen til livet i den vanlige verden:

Velkommen til livet, du lille, velkommen til menneskets jord.
Velkommen til oss og de andre som lengter og håper og tror.
Vi holder deg i våre hender og ber i Guds hellige navn:
La livet bli godt for den lille, for barnet vi fikk i vår favn.

Dette verset minner oss om at barnet skal vokse opp i en bestemt *familie og vennekrets*. Derfor er det naturlig med et selskap som markerer dette. I kirken er det naturlig å stille opp til familiefotografering etter gudstjenesten.

Barnet skal videre vokse opp i en bestemt *menighet* i et bestemt *lokalsamfunn*. Derfor er det fint å kunne bære barnet fram i en offentlig forsamling og presentere det for en menighet på denne dagen. Selv om barnet har fått navn lenge før dåpsdagen, er dette som regel den første gangen navnet proklameres høyt i en offentlig forsamling.

Velkommen til dåpen

Det andre verset i salmen, handler om dåpens store gave til barnet deres:

Velkommen til dåpen, du lille, til kilden med rensende vann. Her åpnes en dør til det Riket som heter De levendes Land. I døren står Jesus og sier: "Jeg døde på korset for deg og følger du meg gjennom døden, så skal du og oppstå med meg."

Vi tror at dåpsdagen er en av de viktigste dagene i et menneskes liv. Da skjer noe avgjørende i forholdet mellom den dømte og Gud. Vi tror at Gud er glad i alle barn, men at dåpen gir dem en spesiell nærhet til ham. Det er mange måter å prøve å sette ord på det på:

I dåpsliturgien sies det at barnet "forenes med Jesus Kristus til et nytt liv". Barnet har allerede fått liv når det ble født inn i deres vesle familie. Det får del i en annen type liv når det døpes inn i Guds store familie. Den består av millioner på millioner av kristne over hele verden, som har Gud som sin gode Far og Jesus som sin usynlige bror.

I salmeverset over kalles dåpen en kilde med rensende vann, og da tenkes det på at dåpen renses oss fra synden. Der kalles også dåpen for en dør som åpnes til de levendes land. Både bildet av kilden og døren er forsøk på å beskrive noe vi ikke helt ut kan forstå, nemlig at barnet ved dåpen tas inn i Guds frelse.

Siden dåpen er så viktig, skal vi gjøre alt vi kan for at det skal bli en opplevelse som dere vil minnes med glede. Det første kapitlet i dette dåpsheftet handler om hva som skjer på dåpsdagen i kirken. Denne delen handler altså om dåpens *store gave*.

Velkommen til veien.

Det siste verset i salmen går så et skritt videre og antyder dåpens *store oppgave*:

Velkommen til veien, du lille, din pilegrimsvei på vår jord,
den vandring med Jesus du deler med alle som elsker og tror.
Og ser du langs veien en kirke som lokker med lovsang og bønn;
Gå inn for å takke din Skaper, tre inn for å tilbe Guds Sønn.

Den som er døpt, må få vite hva det innebærer å være kristen, slik at man selv kan velge om man vil tro og leve som en kristen. Jesus sier i den dåpsbefalingen som alltid leses i forbindelse med dåp, at vi skal gjøre mennesker over hele verden til disipler på to måter: (1) *Døp dem* til Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds navn, og (2) *lær dem å holde alt det jeg har befalt dere*”.

Det er foreldrenes, faddernes og menighetens ansvar å gi barnet denne oppdragelsen, og siden blir det barnets eget ansvar å ta stilling til det. Det andre kapitlet i dette heftet handler om hvordan vi kan gjøre dette gjennom de tre første leveårene til barnet. Det er lagt vekt på at tiltakene skal være så enkle å gjennomføre at alle foreldre kan gjøre det, uavhengig av om man er fast kirke- og bedehusgjenger eller ikke.

Dette kapitlet kunne blitt mye lengre, for det er så mye viktig å si både til motivasjon og til praktisk informasjon om hvordan vi kan samarbeide om oppgaven. Derfor har vi valgt å nøye oss med å ta for oss de tre første leveårene i dette heftet, og heller skrive et nytt hefte til hjelp for kristen oppdragelse gjennom hele oppveksten. Heftet heter *Til frihet og forankring*. Det kan fås på en kurskveld som dere i Melhus og Hølonda inviteres til to år etter dåpen. Det er like naturlig at dere møter opp der, som at dere møter opp på foreldremøter i barnehage, skole og idrettslag. Heftet kan også lastes ned fra internett, se baksiden.

Vi vil altså med dette heftet ønske deres nyfødte barn velkommen både til livet, til dåpen og til veien. Vi vil også ønske velkommen til samarbeid. Sammen med dere vil vi gjøre vårt til at dåpsdagen kan oppleves som en festdag, og til at barnet må få en god start på den kristne påvirkningen det trenger for å kunne velge å leve som en kristen.

Fylt av glede

Den salmen vi oftest bruker ved dåp i kirkene i Melhus, er følgende:

*Fylt av glede over livets under,
med et nyfødt barn i våre hender,
kommer vi til deg som gav oss livet.*

*Fylt av beven foran ukjent fremtid
legger vi vårt barn i dine hender.
Det som skjer i dåpen gir oss trygghet.*

*Fylt av undring er vi i din nærhet!
Du som bærer verdensrommets dybder,
venter på de små og tar imot oss.*

*Ved ditt verk, ved Kjærlighetens vilje,
er vi født på ny til liv i Kristus,
til et åpent liv i tro og tillit.*

(Svein Ellingsen i Norsk Salmebok nr 618, vers 1-4,
se også Norsk Salmebok 2013 nr 586)

KAPITTEL 1: SAMMEN PÅ DÅPSDAGEN

Praktisk samarbeid på dåpsdagen.

Når dåpen er først i gudstjenesten.

I kirkene i Melhus er det vanlig å ha dåpen først i gudstjenesten. Dere *møter fram* i kirken i så god tid at dere har barnet ferdig pyntet og klart senest 5 minutter før gudstjenesten starter, dvs. som regel kl 10.55.

Bruk dåpsrommet til å stille barnet. I *Melhus og Hølonda* er dåpsrommet framme til venstre, I *Horg* framme til høyre, i *Flå* til høyre før man går inn i kirkerommet. Når det er mange dåp i Melhus, kan man også stille barnet på bord helt framme til venstre i kirkerommet.

Kl 10.55 skal alle i selskapet ha funnet sine plasser i kirken, mens to voksne møter på avtalt sted for å følge dåpsbarnet inn i prosesjon. Klokker og tekstleser går først i prosesjonen, presten går sist. Når det er mange dåp, blir det avtalt både hvor dere skal sitte i kirken og hvilken rekkefølge dere skal ha i prosesjonen.

Vi har fått nr _____ både i prosesjon og reservert
sitterad.

I *Melhus og Horg* starter prosesjonen fra familiekroken ved hovedinngangen, i *Hølonde* fra tilsvarende sted der det står bord og stoler, i *Flå* fra gangen utenfor dåpsrommet.

Gudstjenesten starter med noen kunngjøringer, stillhet og tre klokkeslag. Vi marsjerer inn når organist starter å spille. Dåpen kommer ganske snart, og etter det kan dere i ro og mak ta til dere det som skjer i resten av gudstjenesten, uten å tenke på at dere skal være klar med barnet til et bestemt tidspunkt. Blir barnet urolig, kan dere ta det med til dåpsrommet for å trøste, stelle eller gi mat.

Dersom dåpen kommer mot slutten av gudstjenesten.

I noen få tilfelle har vi dåpen mot slutten av gudstjenesten, slik det ble gjort tidligere. Dere får beskjed om det gjelder den søndagen dere skal døpe. Vi gjør det likevel på samme måte med frammøte og prosesjon. Det vil gå ca. tre kvarter før det blir tid for dåp. Blir barnet urolig før den tid, kan dere ta det med inn i dåpsrommet for å trøste, stelle eller gi mat. Men når prekenen er over, må barnet være klar til dåpen, for da gjenstår bare kunngjøringer, forbønn og ofring av en pengegave til et godt formål, før det blir dåp.

Framme ved døpefonten.

Når det er deres tur til å komme fram til døpefonten, kan det være lurt å huske på:

- Den som bærer barnet stiller seg nærmest presten, bak døpefonten. De andre stiller seg i en halvsirkel slik at de ser, samtidig som de ikke stenger for utsikten til de som sitter i kirken. Foreldre, faddere og søsken går fram, og gjerne også andre barn i selskapet som har lyst til det.

- La snorene til *dåpslua* være løse, slik at det bare er å dra av dåpslua med en gang dere kommer fram.
- Den som bærer barnet, har barnets hode over *venstre arm*.
- På spørsmålet om hva barnet heter, er det *bare fornavnet* som skal sies, ikke mellomnavn eller slektsnavn. Si navnet klart og tydelig!
- På spørsmålet om dere vil døpe barnet og lære det opp i den kristne tro har det nå blitt en forandring. Tidligere var det den som bærer barnet som svarte ja på vegne av alle, nå er det slik at alle foreldre og faddere skal svare ja.
- Når dåpen skjer, må den som bærer, sørge for at barnets hode flyttes over døpefonten slik at dråpene faller ned i fonten igjen.
- Dersom barnet har søsken som ønsker å tørke av hodet etter dåpen, minner dere presten på det straks dere kommer fram til døpefonten.
- I noen gudstjenester kommer det inn et nytt ledd til sist: Den som bærer barnet, holder det litt opp foran seg mens presten presenterer det med en kort setning.

Fotografering.

Vi ønsker at dåpshandlingen skal oppleves som en hellig handling når den finner sted. Erfaringen viser at fotografering med blits kan forstyrre en slik opplevelse. Derfor ønsker vi ikke at blitsene skal lyne under selve handlingen. Videokamera som ikke bruker blits, er OK, så sant man filmer på en diskret måte og opptaket bare brukes privat. Resten av fotograferingen tar vi etter at gudstjenesten er ferdig. Vi prestene avsetter alltid tid til å være med på de motivene dere ønsker å ha.

Barn i gudstjenesten.

Mange familier har med seg flere barn til kirken i tillegg til dåpsbarnet. Slik skal det være. For noen av dem kan en vanlig gudstjeneste oppleves litt kjedelig, og de blir urolige. For at de ikke skal forstyrre de andre for mye (litt uro tåler vi), har vi følgende råd å gi:

- Ta med litt godteri eller tegnesaker som kan sysselsette dem, særlig under prekenen.
- Ta av sko. Unger som går omkring på sokkelesten lager ikke så mye lyd. Men de må få beskjed om ikke å snakke, og de bør fanges inn om de går opp trappene mot alteret.
- Følg dem gjerne bak i kirken der det er bøker og tegnesaker som de kan ha glede av. Spør kirkeverten om hjelp til å finne det.

Deltagelse i liturgien.

Det er fint om familien kan bidra aktivt i seremonien. Her er noen muligheter:

1. Det skal *leses en bønn og to bibeltekster* i forbindelse med dåpen. Noen familier opplever det ekstra høytidelig om de selv får være med på å gjøre det. Klipp ut arket på s. 61 til de som ønsker å lese, og gjør avtale med presten om det.

2. Andre familier er musikalske og har folk som ønsker å berike handlingen med *musikk eller sang*. Dette er også fint dersom innslagene passer inn i en gudstjeneste og har god kvalitet. Avtaler om dette kan gjøres med prest og organist i god tid.

3. Søsken og andre barn i familien kan gjøre ulike praktiske oppgaver:

- En kan være med i prosesjon og bære fram dåpskanna med vann,
- en kan ta av lua før dåpen,
- en kan tørke av barnehodet med en klut etter dåpen,
- og en kan tenne dåpslyset etter at alle er døpt.

Det er viktig at klare avtaler gjøres på forhånd, og at barna forberedes på det de skal gjøre.

4. I Horg kirke tenner man ikke ett felles dåpslys etter dåpen, men man tenner et lys for hvert barn i egne lysestaker. Hver familie peker ut sin representant på forhånd, som når tiden er inne, får et lys av klokkeren, tenner det i globens Jesus-lys, og setter det på plass i trelysestaken. Dette lyset får familien med seg hjem etterpå.

Dåpsliturgien

I. MOTTAKELSE TIL DÅP

Prest: I Faderens og Sønnens og Den hellige ånds navn. Med takk og glede bringer vi i dag dette barnet/disse barna til Gud i den hellige dåp. I dåpen tar Gud imot oss og forener oss med den korsfestede og oppstandne Jesus Kristus.

Kan tilføyes: For så høyt har Gud elsket verden at han ga sin Sønn, den enbårne, for at hver den som tror på ham, ikke skal gå bort, men ha evig liv. (Joh 3,16)

Prest: Hør hvor vennlig Jesus tar imot barna og åpner Guds rike for dem:

XX: De bar små barn til Jesus for at han skulle røre ved dem, men disiplene viste dem bort. Da Jesus så det, ble han sint og sa til dem: «La de små barna komme til meg, og hindre dem ikke! For Guds rike tilhører slike som dem. Sannelig, jeg sier dere: Den som ikke tar imot Guds rike slik som et lite barn, skal ikke komme inn i det.» Og han tok dem inn til seg, la hendene på dem og velsignet dem. (Mark 10,13–16)

Prest (Eller XX): La oss takke og be: Evige Gud, du som gir liv til alt som lever og har skapt oss i ditt bilde: Vi takker deg for NN/NN. Hun/Han/De er dyrebar(e) i dine øyne. Omslutt henne/ham/dem med din kjærlighet og gi henne/ham/dem et hjem i din kirke. Amen.

(Kort hilsen?)

2. DÅPSSALME

Her eller senere i handlingen (se pkt 6 eller 7).

3. DÅPSBEFALINGEN

Prest (eller XX): La oss høre Jesu ord og befaling om den hellige dåp: Jeg har fått all makt i himmelen og på jorden. Gå derfor og gjør alle folkeslag til disipler: Døp dem til Faderens og Sønnens og Den hellige ånds navn og lær dem å holde alt det jeg har befalt dere. Og se, jeg er med dere alle dager inntil verdens ende. (Matt 28, 18-20)

4. FADDERANSVARET

Prest: Vil foreldre og faddere reise seg.

Dere skal være vitner om at barnet/barna er døpt med den kristne dåp. Sammen med vår menighet og hele kirken får dere del i et hellig ansvar: å vise omsorg for henne/ham/dem, be for henne/ham/dem, lære henne/ham/dem selv å be og hjelpe henne/ham/dem til å bruke Guds ord og delta i den hellige nattverd, så hun/han/de kan leve og vokse i den kristne tro. *Foreldre og faddere blir stående.*

5. FORSAKELSEN OG TROEN

Prest: La oss sammen bekjenne forsakelsen og troen som vi døpes til.

Alle reiser seg:

Jeg forsaker djevelen og alle hans gjerninger og alt hans vesen.

Jeg tror på Gud Fader.... Jesus Kristus..... Den hellige ånd...
(Den fullstendige teksten står i et programark dere får utdelt.)

6. DÅPSHANDLINGEN

Vannet helles i døpefonten og presten ber en bønn.

Dåpsfølgene kommer så opp etter tur, den som bærer barnet stiller seg nærmest presten. Dåpslua tas av med en gang. Mellom hver dåp kan det synges fra en egnet salme.

Prest: Hva heter barnet?

Den som bærer barnet, sier barnets fornavn.

Prest: Vil dere at NN skal døpes til Faderens og Sønnens og Den hellige ånds navn og oppdras til et liv i den kristne forsakelse og tro?

Den som bærer barnet, foreldre/foresatte og faddere, svarer: Ja.

Prest: Gud bevare din utgang og din inngang fra nå og til evig tid. Jeg tegner deg med det hellige korsets tegn til vitnesbyrd om at du skal tilhøre den korsfestede og oppstandne Jesus Kristus og tro på ham.

NN, etter vår Herre Jesu Kristi ord og befaling døper jeg deg til Faderens og Sønnens og Den hellige ånds navn.

Mens dette sies, øser presten med hånden vann over hodet til den som døpes, tre ganger. Deretter legges hånda på hodet til barnet:

Prest: Den allmektige Gud har i dåpen gitt deg sin hellige Ånd, født deg på ny og tatt deg inn i sin troende menighet. Gud styrke deg med sin nåde til det evige liv. Fred være med deg.

Barnet vendes mot menigheten eller løftes opp.

Prest: Dette er NN (fornavn), Guds barn, døpt inn i vår menighet og Kristi verdensvide kirke.

Etter hver dåp og presentasjon tennes det et lys i Horg kirke og de settes i en lysholder.

*Presten kan si: **Et lys er tent for NN.***

I de andre kirkene tennes ett felles lys etter alle dåpene. Når alle dåpslysene/felleslyset er tent:

Prest: Jesus sier: «Jeg er verdens lys. Den som følger meg, skal ikke vandre i mørket, men ha livets lys.» (Joh 8,12)

7. BØNN OG LOVPRISNING

Prest: La oss takke og be.

Presten ber en av tre bønner, for eksempel denne:

Trofaste Gud, vi takker deg for dåpen og løftet om at Jesus er med oss alle våre dager. Vi ber for NN/dem som er døpt i dag. Bevar henne/ham/dem i troen på deg, så hun/han/de kan vandre i lyset og nå det evige mål i ditt rike. Gud, hør vår bønn.

Prest: La oss sammen be den bønnen Jesus har lært oss:

*Alle ber Herrens bønn sammen, se tekst i programfolderen.
Kan utgå her dersom det er nattverd*

Prest: Lovet være Gud, vår Herre Jesu Kristi Far, han som i sin rike miskunn har født oss på ny til et levende håp ved Jesu Kristi oppstandelse fra de døde. (1 Pet 1,3)

Her kan vi synge dåpssalme

Symboler i dåpsseremonien

Prosesjonen

Det er høytidelig å gå inn med barnet i prosesjon mens alle reiser seg i respekt. I tillegg markerer denne skikken to viktige sider ved det som skjer i kirken:

- Det er antakelig første gangen barnet bæres inn i en offentlig forsamling. Dermed markeres det at det skal vokse opp i det lokalmiljøet og den menigheten som nå reiser seg i respekt for det, og tar i mot det.
- Vi tror at det er Gud som har gitt oss det nyfødte barnet. Ved dåpen overgir vi det tilbake til Hans omsorg. Prosesjonen markerer dermed også at vi bærer barnet inn for Gud på denne dagen.

Dåpskjolen.

Uansett kjønn, er skikken hos oss vanligvis at dåpskjolen er både hvit og lang:

- Den er *hvit* for å minne oss om at dåpen gir del i fellesskapet med Jesus. Hvit er renhetens farge. Selv om ikke vi er hvite og fullkomne, får vi fellesskap med ham som er fullkommen.
- Den er *lang* for å symbolisere at barnet skal ha noe å vokse i. Det forholdet som barnet får til Jesus i dåpen, skal utvikle seg gjennom livet.

Dåpslyset.

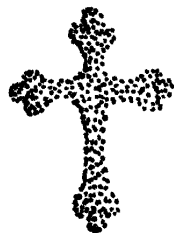
Ved dåpen tennes det et lys ved siden av døpefonten, og i Horg kirke får i tillegg alle døpte med seg et dåpslys hjem. Lyset skal minne oss om:

- at Jesus kaller seg selv for verdens lys,
- og at alle kristne er kalt til å leve som lys i en mørk verden.

Det er en fin skikk å markere dåpsdagene framover med å tenne et hvitt lys på bordet under måltidene. Dere som ikke har fått det i kirka, kan kjøpe et selv, og når dere tenner det, kan dere si: *”Jesus er verdens lys. Den som følger ham, skal ikke vandre i mørket, men ha livets lys”* (Joh 8,12).

Korstegnet

Det første hellige tegnet som gjøres over barnet framme ved døpefonten, er at presten tegner et korstegn i luften over hele kroppen. Det er det kristne seierstegnet framfor noe, for det var på korset at Jesus vant seieren over synden.

Vi bruker et slikt korstegn for å markere at vi er kristne som tilhører Jesus.

I gammel tid hadde soldatene et skjold med påmalt symbolikk fra sin hærfører. Vi kan tenke oss at korstegnet tegnes over et slikt usynlig skjold som vi har til beskyttelse i livet. Korset kan vi når som helst tegne over oss selv, slik at vi blir bevisst på at vi lever under Guds vern.

Vannet.

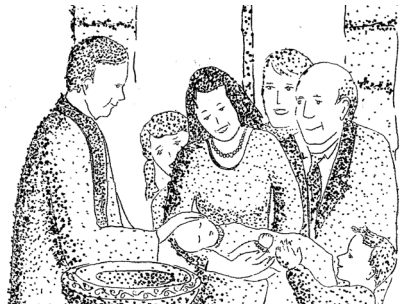
Den andre hellige handlingen er den viktigste: Dåpen i Faderens, Sønnens og Den Hellige Ånds navn, mens presten øser vann tre ganger over barnets hode. Ved dåpen bruker vi vann, fordi det har stor symbolsk betydning. Vi mennesker kan leve mange uker uten skikkelig mat, men

vi kan ikke overleve mange dager uten tilførsel av vann. Dermed symboliserer vannet *liv og vekst*. Vi må tenke oss at folk i tørre ørkenland som Israel virkelig satte pris på vannet og det livet det kunne gi.

Velsignelsen.

Den tredje hellige handlingen ved døpefonten, er at presten legger hånda på hodet til barnet og ber en velsignelse. Det gjør vi fordi Jesus selv la hendene på hodene til barna, og velsignet dem. Vi gjør det med ønske om at Guds fred må følge barna gjennom hele livet, og til sist bære dem inn i det evige liv.

Signes dåp.

EN FORTELLING OM HVORDAN VANNDRÅPER KAN PREKE.

Det var ikke prestens preken mor husket best fra Signes dåpsdag. Det var heller de små aha-opplevelsene som vanndråpene gav henne. De kom på rekke og rad tre ganger den søndags formiddagen.

Det begynte med det voldsomme regnet da de parkerte bilene ved kirken. Regndråpene pisket i vinden, og skapte en virkelig ufyselig stemning. Tenk at det skulle bli så utrivelig på denne festdagen! De måtte virkelig overvinne seg selv for å orke å åpne bildørene og kaste seg ut i regnet.

De hadde gledet seg slik til denne dagen. Fødselen gikk fint, barnet var velskapt, hun utvikler seg som hun skulle, ja, hun hadde til og med begynt å sove natta over. Det var virkelig grunn til å feire at familien på to var blitt en familie på tre. Besteforeldre, familie og venner gledet seg sammen med dem. Det skulle feires med et stort selskap denne søndagen.

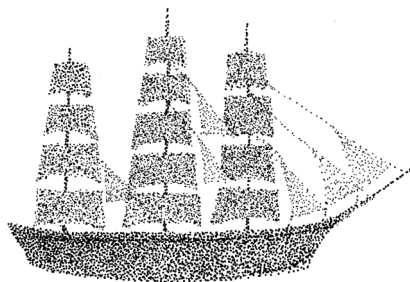
Men først var det dåp i kirken. Det var helt naturlig å starte dagen her. På sykehuset følte både far og mor at de kom så nær et Guds under som det er mulig å komme. Det var far som fikk se at den vesle jenta kom ut med hodet først. Det var mor som fikk legge henne nyfødt til brystet. De gledet seg begge over å kjæle med de små føttene og hendene hennes, og kjenne hvor fint et nyfødt liv er. Det må vel stå en Gud bak et

slikt under? De valgte å gi henne navnet Signe, for de opplever henne som en velsignelse, gitt fra Gud til dem. Nå kom de til kirken for å overgi henne til Ham som de fikk henne fra.

Det tok et par minutter å gå fra bilen til kirken. Vinden stod imot, de bøyde seg mot regnet, men så kunne de åpne kirkedøren og komme seg inn i ly. Etter at de hadde slått sammen paraplyene, åpnet opp frakker og kåper og ristet av seg noe av vannet, var de klar for å gå inn den neste døren. Nå slo varmen og lyset mot dem for fullt. Nå kunne de puste ut og roe seg ned. De steg inn i kirkens hovedrom, inn i det som kalles "skipet". Det var da mor fikk den første aha-opplevelsen.

Hun følte det som om hun var blitt reddet i fra piskende og vindsure vanndråper inn i et varmt og trygt og stort rom. Her var hun trygg, her ble hun varm, her kunne hun kjenne på gleden igjen. Hun var trygt plassert i et kirkeskip som gav trygghet ute i et piskende og farlig hav.

Det er vel dette dåpen handler om? Nå skulle vesle Signe få sin plass i dette kirkeskipet, som skulle føre henne trygt gjennom livet, uansett hva det måtte by på av stormer og byger. Alteret i kirkeskipet står i øst. Alle som kommer inn i kirken, går inn i den med ansiktet mot soloppgangen og håpet. Det minner oss om at kirkeskipet seiler mot den store "soloppgangen" da Gud skal avslutte verdens historie, holde dom og deretter omslutte alt med fulltonende kjærlighet.

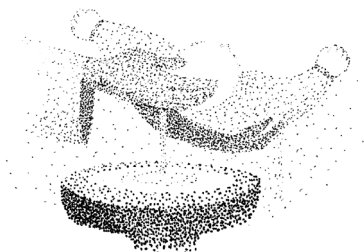

Det vannet som lå i døpefonten, var helt annerledes enn de blåsende, sure regndråpene utenfor kirken. Disse vanndråpene var stille og fredelige. Hun kunne speile seg i dem da hun bar Signe fram til dåp. Da presten øste det vannet tre ganger over hodet til Signe, falt dråpene stille og vakkert tilbake i fonten. Noen av dem skinte på pannen hennes ei lita stund, før de ble tørket av med en klut.

Disse vanndråpene var et symbol på Guds livgivende kraft. Alt levende trenger vann for å leve. Vann gir liv. Dåpsvann gir liv fra Gud. Det var der oppe den andre aha-opplevelsen kom: Nå ble Signe satt inn i en ny sammenheng. Hun ble en del av Guds store familie, med tilgang til Gudskrefter som skulle hjelpe henne å leve!

Da mor bar Signe ned til kirkebenken, hadde det skjedd noe med Signe. I dåpen var hun blitt vasket ren. Nå er hun blitt et dobbelt Guds under; hun er ikke bare en fantastisk skapning, hun er i tillegg helt ren for Gud! Hun er blitt et frelst Guds barn!

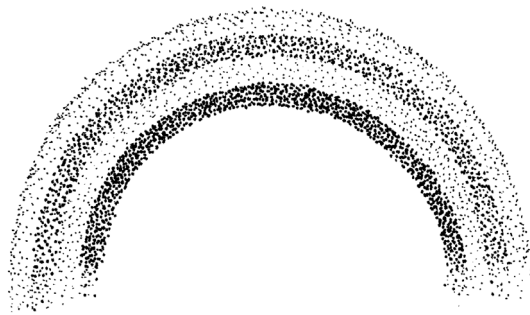
Mor visste at denne renheten ikke vil vare lenge. Signe var fortsatt et menneske, synden i henne ville ikke forsvinne. Men det var kommet nye gudskrefter til! Hun kunne komme til Gud med alle sine nederlag, og hun ville møte en god Far som villig gav henne både tilgivelse og ny kraft. Ved Guds hjelp ville hun kunne leve renere enn det hun ellers ville klart.

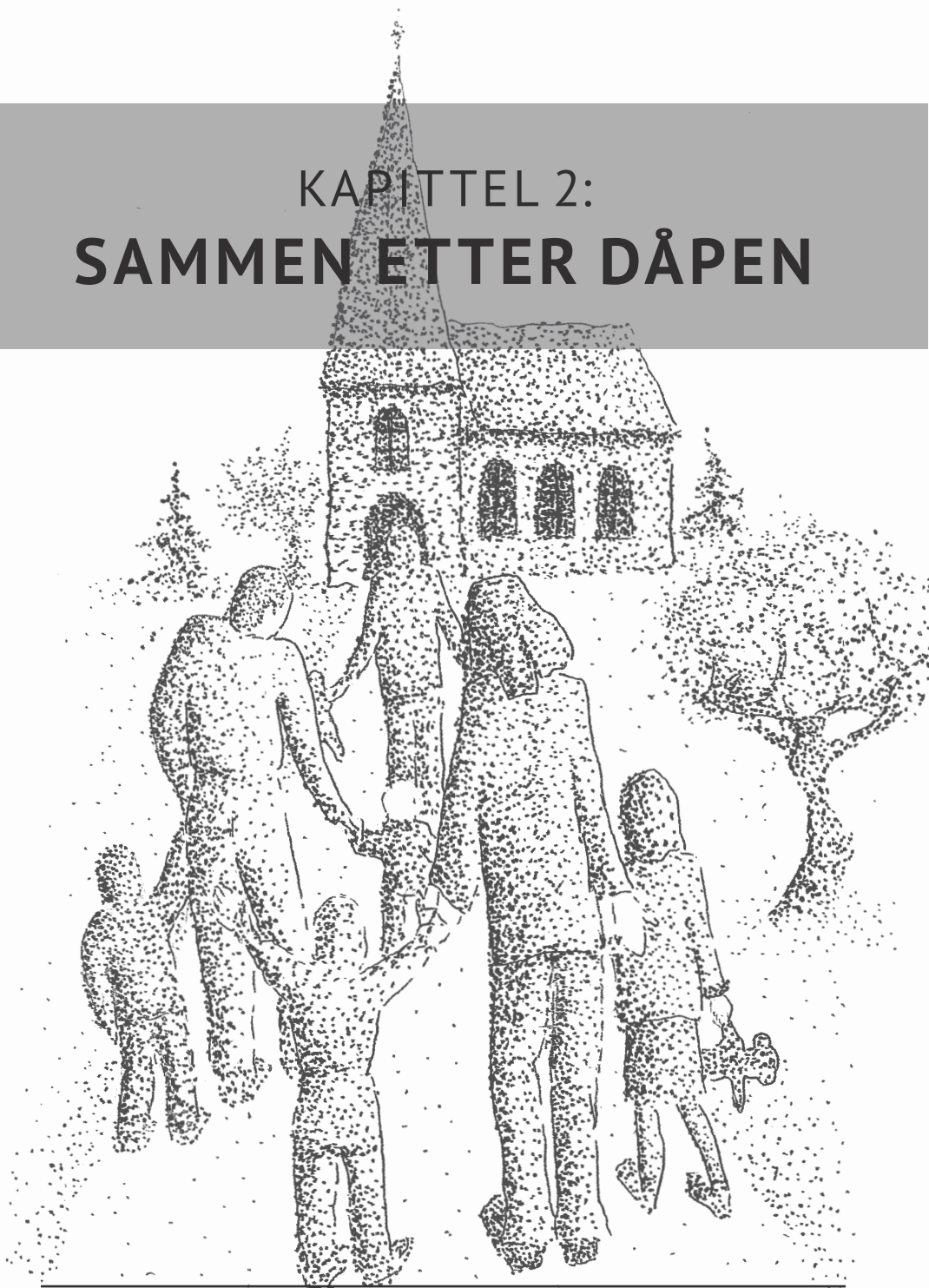
Utenfor kirken blåste det fortsatt, og det var yr i luften. Men nå hadde de vinden i ryggen, så det var ikke så strevsomt å komme seg inn i bilene. Da de hadde svingt ut på hovedveien, og kjørt et stykke hjemover, snudde mor seg for å se om hun kunne se kirken. Det kunne hun, og det var litt av et syn: For nå hadde solen brutt gjennom skyene i sør, og den skinte mot de regndråpene som var rundt kirken på en slik måte at hun kunne se regnbuen. Den strålte i alle sine flotte farger på en slik måte at den liksom dannet en bro. Den ene enden av regnbuen steg liksom opp fra kirken, den andre enden sank liksom ned over åkrene i bygda.

Det var da mor fikk den tredje aha-opplevelsen: Slik ønsket hun at Signe kunne få leve livet sitt. Med et trygt feste i kirken, og et annet feste i bygdas hverdag. Måtte livet hennes bli like fargerikt og fint som regnbuen, og måtte hun leve slik at hun var med på å bringe kjærligheten fra Gud ut til mennesker som hun ville møte på sin vei gjennom livet.

Det passet så godt at hun bar navnet Signe: I kirken kunne hun ta i mot velsignelsen fra Gud, i hverdagen kunne hun leve til velsignelse for andre!

KAPITTEL 2: SAMMEN ETTER DÅPEN

A: Ingen kan erstatte dere foreldre!

Dåpsdagen er preget av at barnet får mange gaver fra familie og venner. Egentlig er hele livet til små barn preget av det samme: Barnet må få alt det trenger, både stell og omsorg, melk og etter hvert mer fast føde. Alt barnet trenger, må foreldrene legge til rette for! Slik er det også med det kristne livet som barnet nå har fått del i: All påvirkning må foreldrene også her legge til rette for, i et godt samarbeid med ulike tiltak i kirken. Det er vår oppgave sammen å føre kristenarven videre til neste generasjon. Folkekirkenes framtid i Norge avhenger av om dere og andre foreldre lykkes i å gjøre det!

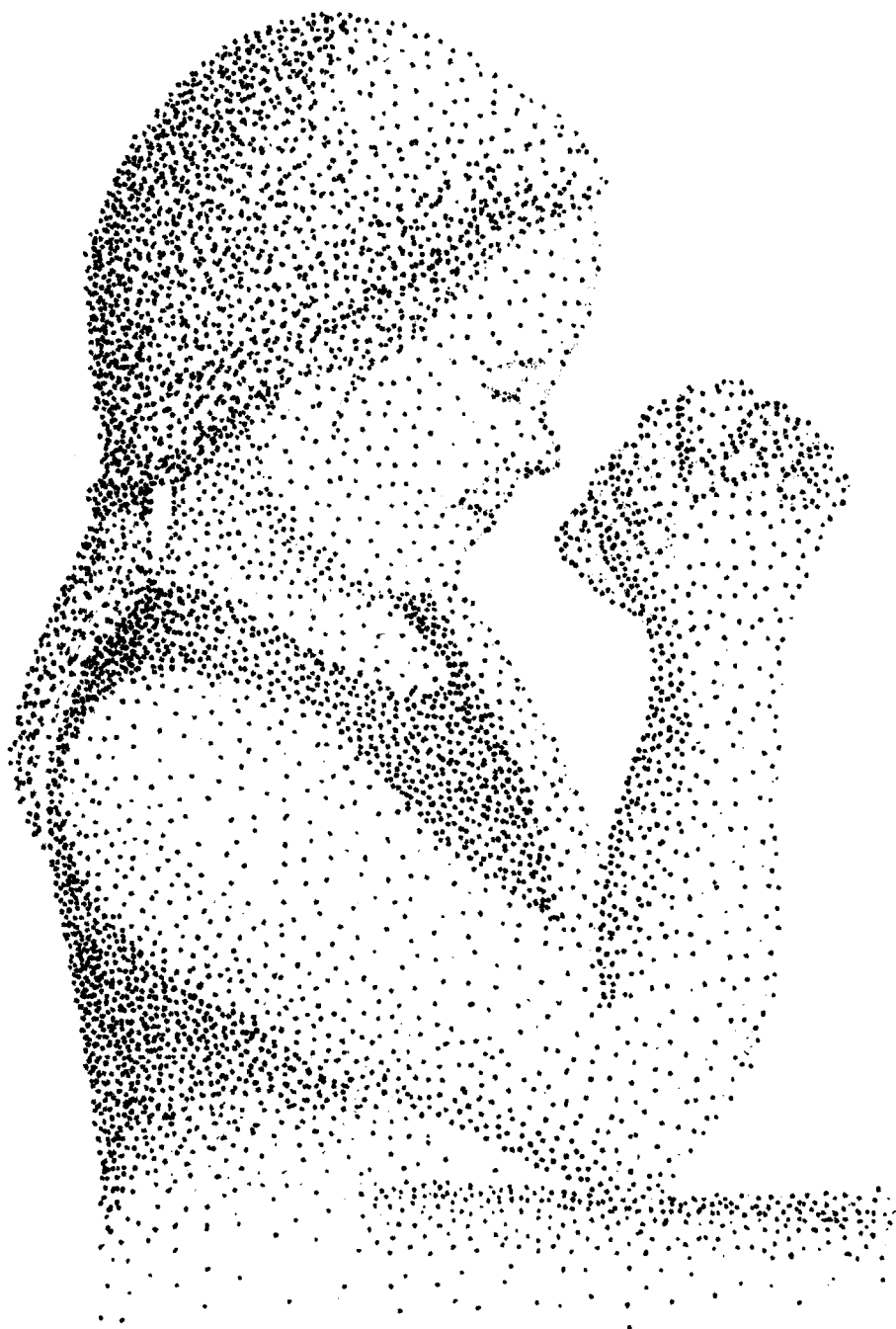
Det er mange som føler seg usikre og famlende overfor en slik oppgave. Kanskje føler de at de ikke tror så sterkt selv, og kan de da drive kristen påvirkning? Ja, de enkle og grunnleggende tingene kan alle foreldre legge til rette for! Saken er at dersom vi er så forsiktige at vi ikke gir barna noen religiøse opplevelser, påvirker vi dem sterkt ved det: Vi påvirker barna til å mene at det religiøse ikke er en viktig del av livet. Er det det vi ønsker å formidle?

Det er vitenskapelig påvist at den påvirkningen foreldrene gir ungene sine, helt fra det første leveåret, er svært avgjørende for dem. Den blir som et ”filter” i ungene, som ungene gjennom resten av livet ”siler” alle inntrykk de får gjennom. Noe av det dere påvirker dem med, vil de senere ta avstand fra, annet vil de ta opp i seg. Men alt sammen vil følge dem videre i livet på godt og på vondt. Det barna skal interessere seg for, må foreldre legge til rette for.

- Ønsker dere å utvikle *musikalske evner*? Omgj barnet med musikk!
- Ønsker dere å skape *glede over naturen*? Ta barnet med på turer!
- Ønsker dere at *kristen tro skal bli viktig* for barna? La den bli synlig og hørbar i hjemmet!

Det er så mye som påvirker ungene våre i dag. De utsettes daglig for sterke inntrykk både gjennom TV og andre medier. Derfor er det fint å gi barna religiøse opplevelser stadig på nytt. Tenk at de skal *se, høre, føle og gjøre*! Tiltakene er ofte enkle. Alle foreldre som vil, kan klare å gjennomføre det meste. Tenk at barnet skal få *jevnlige opplevelser for alle sansene!*

Det er altså i hjemmet den viktigste kristne påvirkningen skjer. Derfor er hjemmet en viktig del av kirken, og dere foreldre er kirkens viktigste medarbeidere. Velkommen til samarbeid for barnas beste!

B: De to første leveårene

Når begynner vi å påvirke barna våre?

Det er et faktum at barn lærer mye mer av det vi gjør mot dem, enn av det vi sier til dem. Hvis det vi *sier* til dem hadde vært viktigst, ville vi ikke begynt å påvirke dem skikkelig før de selv hadde en språkforståelse som var moden nok. Men siden det vi *gjør* alltid er viktigst for barn, også etter at de snakker flytende og forstår alt vi sier, påvirker vi dem faktisk med dype verdier helt fra fødselen av!

Barn lærer seg selv å kjenne gjennom responsen fra oss som er rundt dem. Barna er ikke gamle før de lærer å smile tilbake når vi smiler til dem. De er ikke mye eldre før de begynner å forstå hvilke aktiviteter som fører til at de får positiv respons, og får lyst til å gjøre det. Dessuten vil de ta etter foreldrene og gjøre det som de gjør.

Trygghet og grenser.

De viktigste verdiene vi kan formidle til ungene våre de første leveårene, er trygghet og grenser.

Det viktigste er å gi dem *trygghet for at vi elsker dem akkurat slik de er*, ikke på grunn av det de får til. Vår oppgave er å formidle til dem en tro på kjærlighet uten forbehold, og at en slik kjærlighet gjelder dem. Tenk på hvor viktig for eksempel blikkontakten med barnet er i så måte: Dersom de stadig får se dypt inn i blikket vårt, og der ser et blikk som elsker dem, så er det lett for dem å føle seg trygge. Men dersom de stadig får se sinte blikk eller blikk som viker fra dem, kan de bli utrygge.

Samtidig skal vi formidle *respekt for grenser*. De får ikke lov til å rive blomsterpottene ned på golvet hver dag, de skal holde seg unna TV-apparatet, og la skuffene på kjøkkenet være gjenlukket. Maten skal puttes i munnen og ikke kastes omkring. Barnet har sin egen vilje, og det vil stadig prøve å tøyse grenser. Dette handler også om å gi trygghet til barna, for vi lærer dem hva de har å forholde seg til. Utfordringen vår er å være konsekvente på grensene, uten at vi straffer barna med å frata dem kjærlighet!

Når vi foreldre strever oss fram med å kombinere disse to utfordringene, skal vi være klar over at vi også formidler svært dype kristne verdier til ungene våre. Det mest sentrale i kristendommen handler om nettopp dette. Vi tror på en Gud som elsker oss akkurat slik som vi er, ikke på grunn av at vi er spesielt fromme eller vellykkede. Samtidig tror vi på en Gud som har satt visse grenser for livene våre, for at livet skal bli godt både for oss selv og dem som må leve sammen med oss. Gud mener alvor med de budene han har gitt oss, samtidig som han, uansett hva vi lykkes med, elsker oss uten forbehold.

På en måte er det Guds eget vesen vi foreldre er med på å speile overfor barna våre. Når vi lærer dem å respektere grenser, uten at de mister troen på at vi elsker dem like mye når de bryter grensene, blir det lettere for dem siden i livet å tro at det er på samme måte med forholdet til Gud.

Gud elsker ikke synd, sier vi, men han elsker syndere! Foreldre er ikke begeistret for gale ting barna gjør, men de er uansett glade i barna sine.

Ritualer og kveldsbønn.

Barn liker gjentakelser og vil gjerne gjøre ting om igjen. Faste ritualer er flotte, for da skjer de samme tingene i samme rekkefølge hver gang. Dette gir en god følelse av trygghet, fordi barnet vet hva som kommer til å skje. Dermed blir livet forutsigbart, og det blir lettere å mestre det.

Når barna er små, føler vi foreldre at det er viktig at de lærer seg å sove om natta. Det betyr mye for hele familiens velvære! Da er det viktig å innøve faste ritualer for hva som skjer når det er tid for den lange sovingen. Vi kan f.eks. innføre kveldsbad, ta på egen pyjamas, legge ungen i en annen seng enn ellers etc. Inn i dette ritualet kan vi legge inn enkle godnattsanger, og da bør en kristen kveldsbønn ha sin naturlige plass helt fra ungen er begynt å sove natta over, og dette ritualet begynner å feste seg.

Dere som har døpt barna i Melhus, Flå og Hølonda kirker, har fått en kveldsbønnplakat til å henge over barnesenga. Dere kommer svært langt i kristen oppdragelse de to første årene om dere gjør noe så enkelt som dette: *Heng bildet over barnesenga, og bruk et halvt minutt hver kveld på å*

synge eller lese den kveldsbønnen som står der! Dersom dere kan en annen bønn fra dere var små, ta gjerne den i stedet. Herrens bønn kan også sies som et tillegg eller i stedet for den foreslåtte bønnen.

Dette har også med formidling av trygghet å gjøre. Når barnet er to måneder, forstår det ikke ordene. Men det merker at bønnen gjør foreldrene trygge, at dere synes det er fint på denne måten å be for barna deres til Gud. Når de merker at dere blir trygge, blir de også trygge selv. I løpet av de første to årene lærer de også ordene i bønnen, og kan så smått bli med å synge sammen med dere. Dermed har barna lært noe viktig: De har lært å bli med på å be til en Gud som er glad i dem, og som passer på dem! *Om dere ikke skulle få til å gjøre noe annet "kristent" sammen med barna de første to leveårene, har dere på denne måten gjort det aller viktigste, og innøvd en vane som kommer til å bety mye for dem også i årene som følger!*

Da biskop Wagle var på visitas hos oss i Melhus i 1995, hadde han en bekymring som han delte med oss: Det er så få unger i barnehagene nå som sier at de ber kveldsbønn hjemme. Kan det være sant? Holder denne fine skikken på å dø ut i mange hjem? Dere må gjøre hva dere kan for å få dåpsforeldre til å be kveldsbønn med ungene sine!

Det er ikke lett å forklare barn hva bønn er. Men alle kan folde hendene sammen med dem, og be en kjent kveldsbønn sammen med dem. Da får ungene en opplevelse som involverer både syn, hørsel, følelser og etter hvert også deres vilje til å være med. Barn forstår ikke plutselig. Det er heller slik at de vokser inn i gode vaner, slik at de litt etter litt forstår hva de dreier seg om.

Bordbønn og sanger.

Dere har sikkert hørt tilsvarende historier som den om de foreldrene som hadde en gutt på 1 ½ år. De hadde alltid hatt for vane å syngre en liten bordbønn før de begynte å spise. Gutten satt i en barnestol ved bordet og var med. Men en dag glemte de bordverset, og begynte å spise. Da kom det protester fra barnestolen. Foreldrene ser forbauset på ham, og til sin store overraskelse ser de at han sitter med foldede hender!

Var det bare en vanereaksjon? Faste ritualer er viktige for barn, og det er fint når de også inneholder kristne elementer. Kveldsbønnen bør være det faste fundamentet i alle hjem, men en bordbønn som den enkle: *O du som metter liten fugl, velsign vår mat o Gud*, er også fin å øve inn. Når vi synger den strofen, bevisstgjør vi oss selv på at vi tror på en Gud som har omsorg både for oss mennesker og de minste dyr, og at alt vi har, dypest sett er gode gaver fra Ham!

Ellers finnes det enkle barnesanger med bevegelser som unger har stor glede av å være med på lenge før de selv klarer å syng dem sammen med oss. Eksempler:

- Min båt er så liten
- Hvem har skapt alle blomstene
- Jeg er trygg hos deg.

Tekst og melodi finnes f.eks. i Barnesalmeboka nr 96, 119 og 127 eller i Barnesangboka nr 37 og 118.

Hver familie får gjøre som det er naturlig for dem angående slike sanger. Det viktigste i løpet av de to første leveårene er det som er nevnt foran: Å innøve et kveldsrituale som inneholder kveldsbønn, og å formidle kjærlighet til barna samtidig som de lærer å respektere viktige grenser.

Kveldsbønn på melodi:

Deilig er den himmel blå

*Kjære Gud, jeg har det godt.
Takk for alt som jeg har fått!
Du er god. Du holder av meg.
Takk at du går aldri fra meg!
Pass på liten og på stor!
Gud bevare far og mor!
Og alle barn på jord.
Amen.*

Av andre barnesanger, er denne svært enkel og man kan gjøre bevegelser med hendene som understreker innholdet:

*Min båt er så liten, og havet så stort,
men Jesus har grepet min hånd.
/: Når han styrer båten, så går det så bra,
på veien til himmelens land :/*

Babysang

I Melhus har mange satt stor pris på å delta på Babysang annen hver uke, enten på Melhus bedehus, Korsvegen bedehus eller i Flå kirke. Der finner foreldre et fint fellesskap i fødselspermisjonstiden sammen med andre i samme situasjon. Vi bruker regler og synger sanger sammen, som man også kan bruke hjemme. Både vanlige barneregler og barnesanger, og kristne sanger. Barna får også et møte med enkle instrumenter. Til slutt er det felles matpakkelunsj. Se på www.kirken.melhus.no når det er babysang der dere bor.

C: To/tre-åringen

Nysgjerrighet på livet.

Det er spennende å følge utviklingen til barna i denne fasen av livet. De behersker språket bedre, og de forstår mange flere ord enn dem de selv klarer å bruke. Dermed kan de finne fram i verden på en helt ny måte, og lære seg å forstå mye som de ikke kunne forstå før. Det naturlige er at barna har en umettelig nysgjerrighet på livet.

De er nysgjerrige ikke bare på det som de opplever rundt seg. De fleste liker gjerne å se i bøker, særlig dersom de får sitte trygt og godt i et fang og bli lest for. De får sitt eget sted i bokhylla der det bare er deres bøker som står. De fleste liker også å høre musikk og sanger, og får etter hvert sitt eget musikk-bibliotek.

Fint med kristne bøker.

Det viktigste vi kan gjøre for den kristne oppdragelsen i de neste årene, er å *få i hus bøker og musikk med kristent innhold*. Nå begynner dere å bygge opp et lite bibliotek av bøker som vil påvirke ungene deres de neste årene. Det begynner med enkle billedbøker, og fortsetter med bøker som har mer og mer tekst i forhold til bildene. De fleste får barna i gaver, men noen kjøper dere selv.

Det er viktig å sørge for at det midt blant alle fine bøker om kyr og traktorer, om Knerten, Pippi og kaptein Sabeltann, også finnes bøker med bibelfortellinger. Det er flott når det er naturlig for ungene å velge ei billedbok med en bibelfortelling fra bokhylla, løpe til far eller mor og si: Les for meg! Dette er kvalitetstid sammen med ungene våre, selv når vi leser samme boka for tiende gang på kort tid! Dette er tid vi bruker sammen med ungene våre uansett, så hvorfor ikke bruke noe av den på å gjøre ungene kjent med bibelfortellinger og kristent liv?

Mange foreldre føler på at de ikke er kristne nok til å kunne gi en kristen oppdragelse. Men uansett hvor usikker man er på sin egen tro, kan alle fortelle bibelhistoriene. Alle kan skaffe i hus enkle billedbøker når ungene er små, ofte med en fortelling i hver bok med store bilder til. Lese dem om og om igjen slik at barna kan dem skikkelig. Alle kan skaffe seg en barnebibel når barna blir 5-6 år, og lese hele den store fortellingen i sin sammenheng, fra skapelsen til Abraham, til David, til Jesus og helt fram til synet av den nye jord! Alle kan vi fortelle barna våre. Vi trenger ikke forklare. Barn elsker fortellinger! Det er så mye spennende å leve seg inn i! Forskere har til og med sagt: Det er bibelfortellingene som gir forutsetningen for all annen kristen forståelse.

Forfatteren Jens Bjørneboe, som var kritisk til kirken, har skrevet: «Hvis man tar bibelhistorien fra et menneske, tar man halve hans barndom fra ham». Ingen ønsker å ta halve barndommen fra barna sine. La oss fortelle dem bibelfortellingene, både fordi de liker det, og fordi fortellingene i seg selv gir dem en kristen plattform å stå på i det voksne livet.

Fint med kristne sanger.

Barn liker også å bli sunget for. De er ikke lenger avhengige av at foreldrene liker å synge, for vi har fått tekniske/digitale hjelpemidler. De siste tiårene er det blitt skrevet mange fine kristne sanger som passer for barn. Ikke bare moralistiske sanger, men glade sanger, og sanger som formidler trygghet. De finnes i egne barnesangbøker. De er også gitt ut på CD'er. Alle barnefamilier har utstyr til å spille dem. De kan også finnes på streamingtjenester som *Wimp* og *Spotify*.

I dag kan barn faktisk drive trosopplæring på seg selv: De kan sette på musikk, høre sanger de liker om og om igjen - til de lærer dem utenat og synger i bilen eller på tur. Nye tider åpner for nye muligheter. Sanger som læres utenat, griper dypere ned i oss mennesker, og preger oss mer enn de vi bare hører.

DÅPSKLUBBEN TRIPP TRAPP

Tripp-Trapp – en dåpsklubb for barn.

Det er mange måter å skaffe seg kristne bøker og musikk på. En måte er å ønske seg det fra fadderne til dåpsdagene. En annen måte er selv å oppsøke butikker med godt utvalg. Her i Melhus er utvalget lite, så det svarer seg å dra til Trondheim, til *Vivo* som pr 2015 ligger i Dronningens gate 30, like ved Munkegata på østsiden.

Det aller enkleste er å melde ungen inn i dåpsklubben *Tripp-Trapp*. Der får dere tilbud om en bok-/musikk pakke tre ganger i året til en overkommelig pris, og der får dere oversikt over andre tilbud som også finnes. Det er ti dagers avbestillingsfrist dersom man ikke ønsker tilsendt den pakken som er beregnet på unger i deres alder. Se brosjyre dere fikk ved dåpen, eller tilsendt i to-årshilsenen. Eller besøk www.iko.no og velg fanen *Tripp Trapp*. Meld barnet inn så snart som mulig. De bøkene vi trenger er allerede skrevet, og sangene er allerede spilt inn. Det gjelder bare å få dem i hus! På denne måten får dere en grunnstamme av bøker som også varer til de neste ungene dere måtte få.

Dåpsdagen

En to-åring er begynt å bli klar over hva som er ”mitt”. Han eller hun har også opplevd to-årsdagen som en dag da han var i sentrum og fikk gaver. Det opplevdes nok svært godt. På tilsvarende vis kan vi gjøre dåpsdagen til en dag der to-åringen er i sentrum. Det skal ikke så mye til:

- Vi kan tenne et lys, og når vi tenner det, kan vi si: *”Jesus er verdens lys. Den som følger ham, skal ikke vandre i mørket, men ha livets lys”* (Joh 8,12).
- Vi kan vise bilder eller video fra dåpen, barn liker å se seg selv på bilder.

- Vi kan fra 3-4 års alder la ungene velge hva de vil ha til middag, så blir det ekstra stas med dagen.
- Vi kan invitere noen av fadderne til kaffe.

Kirkebesøk?

Dersom det er naturlig for dere, er det fint å starte så tidlig som mulig med å ta barnet med i kirken, slik at det blir vant til stemningen og det som skjer der. Vi anbefaler det i alle fall fra 4-års-alderen av, men det hender ofte at to-åringer blir tatt med i kirke for første gang, for eksempel dersom noen i familien har barnedåp. Da kan følgende råd være fine å følge opp:

- Vær ute i god tid og sett dere langt framme slik at barnet ser godt.
- Ta av sko slik at barnet kan gå rundt på sokker som ikke bråker.
- Bruk barnekroken bak i kirken til å se i bøker og tegne når det blir for kjedelig.
- Hva med litt godt for å ”bestikke dem” under prekenen?

Avslutning:

Glimt fra veien videre

Etter hvert som barna vokser opp, setter det større og større pris på å oppleve ting sammen med andre barn utenfor hjemmet. Derfor har kirke og bedehus mange tilbud med jevnlig samlinger i barnegrupper og kor. Men ikke alle foreldre ser seg i stand til å følge barna til kristne aktiviteter annen hver uke. Derfor har vi lagt til rette for et grunnopplegg som vi ønsker at alle barn skal få med seg:

Vi legger til rette for minst ett godt og trivelig møte med kirken på de fleste alderstrinn, slik at barna kan få et godt forhold til den kirken de er døpt inn i.

Det er over 250 år siden konfirmasjonen ble innført, og den er fortsatt så populær at de fleste unge velger å delta i den. Det er 40 år siden man begynte å dele ut 4-årsbok i de fleste menighetene, og det er fortsatt populært å komme for å få den. Nå ønsker vi at alle barn skal få med seg minst fire opplevelser i mellom:

- Vi inviterer alle *6-åring*er til ny bokutdeling, og til markering av at de skal bli eller er blitt skolebarn.
- Når de er 8 år, inviteres de til heldag i kirken der de får være *tårnagenter* med detektivoppdrag og forberede en gudstjeneste der de får vise hva de har lært.
- Når de er 10 eller 11 år inviteres de til *LysVåken*, som er en overnatting i kirka, med et mye mer omfattende opplegg og mer deltagelse på den gudstjenesten som kommer etter frokost søndag morgen.
- På dette alderstrinnet inviterer vi også til at de kan få utdelt sitt personlige *Nytestamente*, som de kan ha i årene framover og bruke i konfirmasjonstiden. Som regel skjer det i en gudstjeneste.

På denne måten håper vi at alle barn gjennomgår et opplegg med faste riter før de blir konfirmanter: 4-årsboka, 6-årsboka, Tårnagent, Kirkeovernatting og NT-utdeling. På årstrinnene imellom er det også flotte tiltak, men de varierer mer fra menighet til menighet, se tilleggene bak i heftet. Vi legger opp til at disse samlingene skal utgjøre en fast stamme i barnas religiøse utvikling. Da trenger vi at dere foreldre kjører dem til og fra, og noen må også hjelpe til med mat og andre enkle tjenester, på tilsvarende vis som i idrettslag og annet barnearbeid.

Dersom kirke og hjem får til et godt samarbeid, klarer vi å gi barna våre mange gode møter med kristen tro! Barna våre trenger å utvikle seg både på det kroppslige, på det kulturelle og på det religiøse området. På den måten kan de bli modne mennesker som kan forholde seg til alle sider ved livet. Alt dette blir gjennomgått på en mer utførlig måte i heftet for foreldre, faddere og besteforeldre som heter: *Til frihet og forankring*.

Tillegg:

1: Internettsider til inspirasjon

a. www.barnogtro.no

BarnOgTro.no er et nettsted med tips, inspirasjon og ressurser for *foreldre, besteforeldre og faddere*. Nettstedet er en del av trosopplæringsreformen *Størst av alt* i Den norske kirke og driftes av Kirkerådet.

Det som er mest interessant for oss, er fanene *faddere* og *hjemmet* øverst på siden.

Klikker vi på *faddere*, finner vi mange ulike oppslag i menyen til venstre, blant annet:

- Å være fadder

- Dåpsgaver

 - Dette er også gavetips til senere tidspunkt.

 - Det er lenker videre til noen av gavetipsene.

- Tips til faddere

 - Mange ulike ting man kan gjøre sammen.

- Å be for barnet

Klikker vi på *hjemmet*, finner vi mange ulike oppslag i menyen til venstre:

Trosopplæring i hjemmet

- Flere sider med inspirasjon til trosopplæring hjemme.
- Siden *Mange måter å lære på*. Vi har 9 typer intelligens. Hvis du vet hvilken av dem ditt barn er best på, finner du ei side til hver type med spesialtips!
- Sider om *Barns åndelige utvikling* dersom du er interessert i teorier om det.

Bibelfortellinger

- Her er det mange undersider med fullt av konkrete tips.
- Det finnes også lenker til tegninger som kan printes ut og fargelegges.

Tips til høytidene

- Her er det mange sider med mange tips til hver av høytidene.
- Her er også tips til tidene mellom høytidene.

Tips til hverdagene

- Her er det mange sider med mange tips til hverdagsritualer og aktiviteter.
- Blant annet hobby, spill og leker, filmer og TV-program.

For barn med spesielle behov

Dersom barnet ditt har nedsatt funksjonsevne, kan du hente råd her.

Interaktivt påskespill

I hovedfanen til høyre er det også lenke til et fint *påskespill* som har aktivitetsoppgaver etter hvert som man leser seg gjennom påskefortellingen. Passer best for småskolebarn.

b. www.kirken.melhus.no

På internettsidene våre, har vi link til nettsiden for trosopplæring: TIM. Der finner man oppslag om de tiltak kirken inviterer til i de ulike årstrinnene, og der kan man velge mellom Flå, Horg, Hølonda eller Melhus for å se hva som gjelder i den menigheten der dere bor.

Her finnes også sider med spesielle tips til *påskefeiringen*.

- Ei temaside har tips til påskefeiring i *barnefamilier*: Vi kan begynne med aktiviteter gjennom hele *fastetiden*. Vi kan *bygge en påskevei* gjennom alle dagene i den stille uke.

For de minste kan vi lage *et enkelt påskesymbol* med langfredag og påskedag i ett.

Vi kan gjøre mye ut av et gammelt påskesymbol, nemlig *egget*.

Vi kan gjøre noe ekstra ut av *måltidet på skjærtorsdag*.

Vi kan ha *påskequiz* eller spille *påkebrettspill* på en typisk innedag.

Vi kan avslutte påskefestuka med *fest på 1. søndag etter påske!*

- Ei temaside har tips til symbolbord i *familier med større barn.*

c. **www.iko.no**

Her finnes masse tips til bøker for barn i alle aldre, og kanskje det viktigste:

På fanen oppe til høyre kan man klikke seg inn til *dåpsklubben Tripp-trapp* som ble omtalt på side 45-46.

2: Planer for de enkelte menighetene pr 2015

De følgende oversiktene gjengir planene ved nyttår 2015. Det gjøres stadig justeringer i dem, slik at den mest oppdaterte versjonen finnes på nettsidene for TIM som kan finnes via kirken.melhus.no

a: Trosopplæring i Flå menighet

SPESEIELLE TILTAK:

0 år: Babysang – annen hver onsdag, september-mai, Flå kirke

1-3 år: Dåpshilsen i posten

1-5 år: Barnegudstjeneste – en søndag i året

4 år: 4-årsbok m/samling – høsten

6 år: 6-årsbok og invitasjon til S-klubben – våren

8-9 år: Tårnagentdag – juni

10 år: Gudstjeneste med utdeling av Nytestamente - høsten

10-11 år: LysVåken – mars, Horg kirke

12-13 år: Leir på Mjuklia – en helg på våren

14-15 år: Konfirmasjon

15 år: Konfirmantreunion – høsten

15 år: Medarbeiderkurs – høsten

FAMILIE-, BARNE- OG UNGDOMSARBEID:

- *S-klubben*: Barneklubb for 4-10 åringer, annen hver mandag, Flå skole i regi av Acta.
- *Gnisten*: Barneklubb for 10-13 åringer, annen hver mandag hos Åshild og Håkon Hugdal, i regi av Norsk Luthersk Misjonssamband v/ Åshild og Håkon Hugdal.
- *Ungdomsklubb* annen hver fredag på Hovin bedehus, i regi av Gauldal Kristne Felleskap v/ Ragnhild og Tor Ljøkjell.
- *Flå misjonsforsamling*: alle aldre, Rosmælen bedehus annen hver søndag i regi av Norsk Luthersk Misjonssamband
- *Misjonsforening*: alle aldre, onsdag hos medlemmene, i regi av Norsk Luthersk Misjonssamband v/ Ole Bjørseth.

b: Trosopplæring i Horg menighet

SPESIELLE TILTAK

0 år: Babysang – annen hver onsdag, september-mai, Flå kirke

1-3 år: Dåpshilsen i posten

4 år: 4-årsbok m/samling – høsten

5 år: Karneval med gudstjeneste – våren

6 år: 6-årsbok og invitasjon til Sprell Levende - våren

7 år: Påskesamling

8 år: Tårnagentdag – juni, Flå kirke

9 år: Legodag – en søndag på høsten

10 år: LysVåken – mars, Horg kirke

10 år: Gudstjeneste med utdeling av Nytestamente – høsten

11 år: Kode B – våren

12-13 år: Leir på Mjuklia – en helg på våren

14-15 år: Konfirmasjon

15 år: Konfirmantreunion – høsten

15 år: Medarbeiderkurs – høsten

BARNE- OG UNGDOMSARBEID

• *Sprell levende*, samlinger for barn 3-10 år, annen hver tirsdag på Lundamo misjonshus, i regi av Søndagsskolen Norge v/ Unni Skipperø og Dordi Berg

• *Ungdomsklubb* annen hver fredag på Hovin bedehus, i regi av Gauldal Kristne Fellesskap v/ Ragnhild og Tor Ljøkjell.

c: Trosopplæring i Hølonda menighet

SPESIELLE TILTAK

0 år: Babysang – annen hver tirsdag, september-mai, Korsvegen bedehus

1-3 år: Foreldre- og fadderkurs – en gang i løpet av barnets første tre leveår.

1-3 år: Dåpshilsen i posten

4 år: 4-årsbok m/samling – høsten

5 år: Samling i kirka før Eldres kirkedag – juni

6 år: 6-årsbok m/samling – våren

7-8 år: Himmelsk legobyggekveld – høsten

8-9 år: Tårnagentdag – våren hvert annet år

10-11 år: LysVåken – våren hvert annet år

10 år: Gudstjeneste med utdeling av Nytestamente – 1 søndag i advent

12 år: Pilegrimsdag ved pinsetid – våren

14-15 år: Konfirmasjon

15 år: Medarbeiderkurs – høsten

15-17: Ungdommens høstfest

BARNEARBEID

• *Hølonda barnegospel*, alder 5-10 år, annen hver onsdag, i regi av Beate Finanger og Berit Gåsbakk.

• *Ungdomsklubb* annen hver fredag på Hovin bedehus, i regi av Gauldal Kristne Fellesskap v/ Ragnhild og Tor Ljøkjell.

d: Trosopplæring i Melhus menighet

SPESIELLE TILTAK:

- 0 år: Babysang – annen hver tirsdag, september-mai, Melhus bedehus
- 1-3 år: Dåpshilsen i posten
- 1-3 år: Foreldre- og fadderkurs – en gang i løpet av barnets første tre leveår.
- 4 år: 4-årsbok m/samling
- 5-6 år: Fortelling – lørdag og søndag en helg på våren
- 7 år: Feiring! – en søndag i advent
- 8 år: Tårnagentdag – om høsten
- 9 år: Fødselsdag – en dag i 1. uka i sommerfeiren
- 10 år: LysVåken – 1. helg i advent
- 11 år: Kode B – høsten
- 12 år: Sommerkirke – 2 dager uka etter skoleslutt
- 13 år: Introkveld – en lørdag på høsten
- 14-15 år: Konfirmasjon
- 15 år: Reunion Melhuskonfirmanter – en fredag i september
- 15 år: Medarbeiderkurs – høsten
- 16-18 år: Ungdomsgudstjeneste

FAMILIE-, BARNE- OG UNGDOMSARBEID

(Se utførlig info på www.melhusbedehus.no)

- *MUV*, søndag ettermiddag ca. en gang i måneden for barnefamilier på Melhus bedehus, i regi av Det Norske Misjonsselskap, Normisjon og Norsk Luthersk Misjonssamband
- *Familiekoret Livsglede*, onsdager i oddetallsuker, Melhus bedehus, i regi av Acta, NMS U og NLM Ung.
- *Speideren*, hver onsdag på Haugen gård, i regi av Norsk Speiderforbund
- *Tirsdagklubben*, for barn i 4. – 7. trinn, tirsdag i oddetallsuker på Melhus bedehus, i regi av Acta, NMS U og NLM Ung.
- *Melhus Pre Soul Children*, sangkor for barn 1. - 4. trinn, tirsdag i partallsuker på Melhus Bedehus, i regi av Acta.
- *Melhus Soul Children*, sangkor for barn og ungdom fra 5. trinn til 18 år, onsdag i partallsuker på Melhus Bedehus, i regi av Acta.
- *Freezone*, ungdomsklubb annenhver fredag på Høyeggen skole, i regi av Acta, NMS U og NLM Ung.
- *KRIK*, idrettsaktiviteter lørdag formiddager på Høyeggen skole.
- *Gimse Skolelag* annenhver uke, ungdomsskoleelever ved Gimse Ugdомsskole, i regi av Laget NKSS.

C: Bibeltekster og bønner til opplesning.

Dersom noen i familien ønsker å lese en eller begge bibeltekstene og en av bønnene som hører til dåpsliturgien, er de velkomne til det. Denne siden kan i så fall klippes ut av dåpsboka, eller kopieres, og sendes til de som skal lese:

Prest: La oss høre hvor vennlig Jesus tar imot barna og åpner Guds rike for oss:

De som skal lese kommer fram til lesepulten

(Tekst 1: Mark 10,13-16)

De bar små barn til Jesus for at han skulle røre ved dem, men disiplene viste dem bort.

Da Jesus så det, ble han sint og sa til dem:

”La de små barna komme til meg, og hindre dem ikke!

For Guds rike tilhører slike som dem.

Sannelig, jeg sier dere:

Den som ikke tar imot Guds rike slik som et lite barn, skal ikke komme inn i det.”

Og han tok dem inn til seg, la hendene på dem og velsignet dem.

(Bønn:)

La oss takke og be:

Evige Gud, du som gir liv til alt som lever
og har skapt oss i ditt bilde:

Vi takker deg for NN/NN.

Hun/Han/De er dyrebar(e) i dine øyne.

Omslutt henne/ham/dem med din kjærlighet
og gi henne/ham/dem et hjem i din kirke.

Amen.

(Tekst 2: Matt 28,18-20)

La oss høre vår Herre Jesu Kristi ord om dåpen og troen:

Jeg har fått all makt i himmelen og på jorden.

Gå derfor og gjør alle folkeslag til disipler:

Døp dem til Faderens og Sønnens og Den hellige ånds navn
og lær dem å holde alt det jeg har befalt dere.

Og se, jeg er med dere alle dager inntil verdens ende.

Visste du dette?

I 2014 ER DET SLIK AT:

- 76% av befolkningen er medlemmer av Den norske kirke.
- Her i Melhus kommune er 88% medlemmer.
- 3 av 5 nyfødte barn blir døpt i Den norske kirke.
- Her i Melhus blir 4 av 5 nyfødte barn døpt
- Det er vanligvis mellom 150 og 160 dåp i året:
(=ca 90-100 i Melhus, ca 30 i Horg, ca 15 i Flå og ca 15 i Hølonda.)

Slik kan du kontakte oss:

Besøksadresse: Melhus kirkekontor, Søreppen 2, 7224 Melhus

Postadresse: Melhus kirkekontor, Rådhusvegen 2, 7224 Melhus

Telefon: 72 85 86 21

e-post: kirkekontoret@melhus.kommune.no

Se også egne internettsider på:

<http://www.kirken.no/melhus>

<http://kamorland.morland.no>

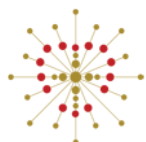
TIL Dåpsdagen

OG DE FØRSTE LEVEÅR

Et hefte for foreldre i Flå, Horg,
Hølonda og Melhus menigheter.

Dette heftet er det første av to hefter som er viktige i trosopplæringen i Melhus. Heftet inviterer til samarbeid mellom hjem og kirke slik at dåpsdagen kan bli en fin festdag og høytidsdag for familien. Det inviterer også til samarbeid om kristen påvirkning i barnas tre første leveår.

Det andre heftet heter "Til frihet og forankring". Det gir både motivasjon for og praktisk informasjon om hvordan man på en enkel måte kan gi viktig trosopplæring til døpte barn i hele oppveksten. Dette heftet er beregnet både på foreldre, faddere og besteforeldre, og kan lastes med fra internett for alle interesserte (<http://kamorland.morland.no>).

STØRST AV ALT

TIMØ

Trosopplæringen i Melhus